

Telegraful Român

FOAIE RELIGIOASĂ EDITATĂ DE ARHIEPISCOPIA ORTODOXĂ ROMÂNĂ DE ALBA-IULIA ȘI SIBIU

PREȚUL INSERȚIUNILOR:

Un cm² 60 bani pentru odată; dacă se publică de mai multe ori se dă rabat corespunzător. Inserțiunile se adresează ADMINISTRĂȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35

ARTICOLELE ȘI CORESPONDENȚA

se adresează REDACȚIEI Telegrafului Român, Sibiu, strada 1 Mai nr. 35. — Articolele nepublicate nu se înapoiază. — Scrisorile nefrancate se refuză.

ABONAMENTUL:

Pe un an: 24 lei
Pe 6 luni: 12 lei
Pe 3 luni: 6 lei

Sfinții Trei Ierarhi și mari Dascăli Cu privire la talmăcirea Sf. Scripturi

„Scriptura nu se tâlcuiește după socotința fiecăruia”. (II Petru 1, 20)

Biserica noastră numără pe bună dreptate pe Sfinții Trei Ierarhi: Vasile cel Mare, Grigorie de Nazianz (Teologul) și Ioan Gură de Aur, nu numai între Sfinții ei, dar și între marii ei dascăli, luminători întru cele dumnezeiești adevăruri. Căutând să exprime mărimea lor între cele ale dascăliei creștine, cântarea bisericească zice că „Duhul lui Dumnezeu a umplut pe Vasile de știință; din limbile cele ca de foc Grigorie a avut una și foc de cuvinte înalte a suflat, iar gura lui Hristos în Ioan a grăit” (Canon).

Cu adevărat, Sfinții Trei Ierarhi s-au dovedit, în vremea lor, și rămân în istoria Bisericii creștine, mari dascăli, eminenti educatori creștini. Și aceasta în urma modului cum și-au interpretat misiunea, cum și-au trăit viața, cum i-au învățat pe semenii lor să trăiască; apoi, prin scrisul lor totdeauna inspirat, prin concepția lor despre buna creștere, prin traiul lor greu de cuminenție și de omenie.

Încercările de a contura, chiar numai pe scurt, personalitatea de educatori a Sfinților Trei Ierarhi se lovesc oricând de relativitate. Totuși referindu-ne la fiecare în parte, putem sublinia că Sf. Vasile cel Mare și-a concentrat atenția asupra educării monahilor, ca aceștia să și fie lor folositori spre mîntuire, dar și semenilor lor. Pe aceștia i-a învățat ce înseamnă munca și unirea cu Dumnezeu prin puterea rugăciunii; el s-a dat, în această privință, exemplul pe sine însuși, muncind fără preget întru ajutorarea multora, într-o operă de asistență socială neconcepută și necunoscută în vremea sa; el i-a învățat pe monahi, ca și pe cei veniți să trăiască în preajma acestora, să împreună rugăciunea cu munca, dovedindu-se prin toată viața sa promotor al „filozofiei faptei”, așa cum ne spune chiar marele său prieten, Sf. Grigorie de Nazianz.

Dar atenția lui s-a îndreptat și spre tineri, cărora le-a închinat chiar o omilie specială și în care subliniază, între altele, că realizarea lor în caractere și personalități se poate concepe numai prin strădanii mereu înmulțite, prin studiu temeinic, prin adîncirea cunoștințelor de tot felul, prin lectură zilnică aleasă, prin purificarea ideilor și sentimentelor umane, prin asigurarea unei culturi multilaterale, prin cîștigarea virtuții. Iar virtutea, în concepția lui, nu trebuie înțeleasă ca o formulare și expresie teoretică, ci ca o consecvență în bine răsfîrțată în viața practică, în viața de fiecare zi, ba chiar de fiecare clipă, deci ca o atitudine constantă, o trăsătură de caracter creștin și în general uman. Factorul care întărește virtutea este deci tot munca manuală și intelectuală, străduința și hărnicia, îmbogățirea și înțelegerea minții, cultivarea frumuseții spiritului. El recomandă tinerilor teologi să nu se mărginească doar la citirea și adîncirea Sf. Scripturi și a altor scrieri sfinte și religioase, ci să și îndrepte atenția și către alte scrieri folositoare, împodobindu-și astfel spiritul. Din toate să tragă folos și putere de cugetare. Căci — zice el — nici un rîu nu-și poate arăta puterea la izvor, ci numai după ce își strînge ape din mai mulți afluenți. Pentru îmbogățirea, înfrumusețarea și ascuțirea spiritului, tinerii trebuie să urmeze, în lecturile lor, exemplul albinei, care aleargă din floare în floare, dar din toate culege numai ce îi este ei de folos, ceea ce folosește și oamenilor. În chipul acesta, adăugînd lîngă mulțimea de cunoștințe și deprinderi bune, morale, „puterea de judecată a tinerilor va crește și le va înlesni practicarea virtuților naturale; desigur, tinerilor creștini li se va asigura trecerea la practicarea virtuților creștine”.

Privit din aceeași perspectivă, Sf. Grigorie de Nazianz, de altfel fire meditativă, „a dat sufletului zborul și iuțeala vulturului”. El a adîncit sensul vieții „cu sensurile iubirii creștine, prin care, imitînd pe Dumnezeu, ne facem asemănători Lui.

Prin iubire tindem să realizăm egalitatea în lume; iar iubirea se revarsă în fapte bune. Fă bine, îndeamnă el, „dă măcar o lacrimă” de mîngiere, dacă nu ai altceva pentru a alina suferința semenului. Timpul e ireversibil; fiecare clipă e pentru fapta ei; facerea de bine nu suferă amîinare”. Și spre a realiza asemenea făcători de bine trebuie să se îndrepte silințele bunei creșteri, acțiunea educativă; adică în „a completa și a întări în ființa omului imaginea și caracterul divinității”. Ceea ce, de bună seamă, nu este un lucru ușor, pentru că — zice el — „omul este un abis de nepătruns, în care totul este nestatornic și nestabil, avînd ascunzături tainice și lucruri stranii și neîntîlnite la nici o altă ființă. Ca urmare, a pune reguli vieții omenești și a o conduce este desigur arta artelor și știința științelor. Și de aceea educația este cea mai nobilă știință și cea mai grea artă, adică dat fiind natura omenească de nepătruns, atît de schimbătoare și atît de greu de condus”.

Dar sufletul acestei nobile științe și acestei arte grele și pline de răspundere este educatorul însuși, „care trebuie să fie curat, dacă vrea să-i curățească pe alții; plin de înțelepciune, înainte de a-i înțelepți pe alții; să fie lumină, ca să-i poată lumina pe alții”; educatorul creștin „să fie aproape de Dumnezeu, ca să-i apropie de El și pe alții; plin de sfințenie, ca să-i ducă la sfințenie și pe alții”.

Un creștin trebuie să aprecieze, în fiecare clipă, dacă ideile și faptele sale sînt vrednice de Dumnezeu, care este scopul ultim către care trebuie să-l îndrepte educația creștină. Consecința firească întemeiată pe o asemenea concepție exprimă coordonatele care, după Sf. Grigorie de Nazianz, îl definesc pe un adevărat educator și anume: omul virtuos, omul strădalnic în cele bune, omul hotărît să-și ducă ucenicii la cea mai înaltă perfecțiune posibilă — și toate acestea prin blîndețe, prin dragoste, prin arătarea virtuților în strălucirea lor cea mai pură și mai ales prin practicarea virtuților omenești și dumnezeiești. Toate acestea, fără silă, fără constrîngere, fără forță, ci totul pornind din străfundul conștiinței creștine, conștiinței umane.

*

Dintre cei trei mari dascăli însă Sf. Ioan Gură de Aur se ocupă în mod mai insistent și mai deosebit cu problema educației în toată complexitatea ei. Și nu este de mirare, dacă acest lucru îl face un om de dimensiune morală și spirituală ca aceea a Hrisostomului, dimensiune despre care se scrie: „Rareori o viață, un grai și un scris au fost strîns unite într-o personalitate vrednică de respectul tuturor timpurilor”. Acest Sfînt Părinte ne-a lăsat lucrări speciale privind bună creșterea generației tinere. El subliniază însemnătatea curăției trupesti și sufletești, deprinderea bunei cuvințe, a simțului de dreptate și de evlavie, ca și așezarea tinerilor teologi în drumul spre adevărata viață omenească. Fără educație — arată el — „omul rămîne sieși dușman, apoi dușman semenilor și omenirii. Dar educația îl poate feri de influențe negative, prin supraveghere atentă, prin pedepse și recompense obiective, prin stimularea simțămîntului demnității umane”, ca „în el să strălucească deopotrivă cultura și zelul pentru ea, viața de om cu însușirile ei morale luminate de ideal”.

Cea dintîi și cea mai însemnată sarcină în bună creșterea omului, încă în anii cei mai timpurii, revine familiei, părinților. Și sarcina aceasta nu stă în a aduna avere materială pe seama copiilor, nici în a-i crește pentru măriri deșarte, ci în a-i învăța pe aceștia ce este binele și cum să facă binele pentru fericirea lor și a semenilor, cum să cîștige și să folosească adevărata înțelepciune: înțelepciunea pusă, din dragoste, în slujba omului. Acei părinți care nu sînt cucerîți în conștiința lor de însemnătatea unei asemenea îndatoriri și, după ei, acei

(Continuare în pag. 4)

În Sfînta Scriptură se află învățătura descoperită nouă de Dumnezeu pe căi mai presus de fire, prin care noi îl putem cunoaște pe El. Și tot în Sfînta Scriptură, ne putem cunoaște și pe noi mai bine, scopul vieții noastre și calea pe care să umblăm, ca să putem ajunge la el, îndeplinindu-ne cum se cuvine menirea noastră înaltă, sfințită și luminoasă în această lume.

Sfînta Scriptură, ne învață Sfînta Biserică, este bine să fie citită de fiecare credincios, ea fiind cartea noastră de căpătîi, în care se află „Cuvîntul lui Dumnezeu” (Ioan 16, 35; Efes. 6, 17), care rămîne în veac.

În „ispitirea scripturilor” au petrecut Sf. Apostoli după cum vedem din cuvîntul pe care Sfîntul Pavel îl scrie ucenicului său Timotee, căruia îi spune: „Pînă ce voi veni, deprinde-te cu cititul, cu povățuirea, cu învățătura” (I Tim. 4, 13). Sfinților Părinți precum și dreptilor și cuvioșilor, Scriptura le-a fost hrana duhovnicească, de care nu se lipseau niciodată.

Așadar, Sf. Scriptură o poate citi oricine, și toți cei ce o citesc cu gînd curat, cu suflet drept și luminat găsesc calea, adevărul și viața.

Sfînta Scriptură însă nu are dreptul s-o talmăcească nimeni, decît numai Biserica. Aceasta pentru că, așa după cum ne spune Sfîntul Apostol Petru, în Sfînta Scriptură „sînt unele lucruri cu anevioie de înțeles pe care cei neștiutori și neîntăriți le răs-tălmăcesc ca și pe celelate scripturi spre a lor pierzare” (II Petru 3, 16).

Nici un creștin adevărat nu se lasă stăpînit de îngîmfare și păcat, închipuindu-și că fără o pregătire temeinică poate să explice Sfînta Scriptură. Mărturie ne stă în această privință slujbașul împărătesei din Etiopia care, în timp ce călătorea, citea cartea lui Isaia prorocul, frămîntîndu-se că nu pricepe înțelesul acestei cărți. De dînsul s-a apropiat atunci ca un drumeț străin Sf. Apostol Filip și l-a întrebat: „Înțelegi, oare, ce citești?” (F. Ap. 8, 30), întrebare la care slujbașul, înțelept fiind, a răspuns: „Cum aş putea înțelege, dacă nu mă va călăuzi cineva” (F. Ap. 8, 31). Iată exemplul pe care-l urmează orice creștin cînd, citind Sfînta Scriptură, nu înțelege ceva.

Un credincios luminat nu-și permite niciodată ca să explice, după bunul lui plac, ceea ce nu înțelege din Sfînta Scriptură. Ci, asemenea slujbașului împărătesei din Etiopia, cere explicație, la tot ce nu înțelege, Bisericii, slujitorilor ei, care au pregătirea și chemarea să explice Sf. Scriptură. La tot ce nu înțelege din Scriptură creștinul cere Bisericii să-l lămurească, știind că numai Biserica are dreptul și puterea să o explice și nimeni altul.

Prin slujitorii ei, episcopi, preoți și diaconi, Biserica tâlcuiește în lume cuvîntul lui Dumnezeu, curat, neschimbat, așa cum ne-a învățat Mîntuitorul Iisus Hristos, așa cum l-au răspîndit în lume Sf. Apostoli și așa cum l-au trăit creștinii, din primele zile ale Bisericii.

Oricît de învățat ar fi cineva, dacă nu ține seama de Biserica, în învățătura de credință, în explicarea Sf. Scripturi, poate greși grav, cum au greșit mulți de la începutul creștinismului și pînă azi.

De aceea, creștinul adevărat întrebă și așteaptă răspuns întotdeauna nu de la oameni, ci de la Dumnezeu, prin Biserica. Prin cuvîntul rău talmăcit al Sf. Scripturi, diavolul a încercat să-l înșele și pe Hristos, strigîndu-i: „Scris este” (Luca 4, 10), dar Mîntuitorul l-a biruit tot cu Scriptura. Viclenia lui ne poate înșela și pe noi, dacă nu vom asculta cu grijă de Biserica noastră străbună.

Dacă vrei să nu rătăcești, întotdeauna, citind Scriptura, ascultă cum ți-o explică Biserica și nu te vei pierde, ci te vei mîntui, pentru că Biserica este „stîlp și întărire adevărului” (I Tim. 3, 15).

(Continuare în pag. 3)

Importanța postului

„Acest neam de demoni cu nimic nu poate ieși decât cu rugăciune și cu post”.

(Marcu 9, 29)

Ca fii ai Bisericii sîntem datorii să avem grijă atît față de suflet cît și față de trup. Pentru ca să ne păzim sănătatea sufletului și trupului e necesar să ne deprindem cu o ordine de viață care să favorizeze bunul mers al fiecăruia din aceste componente în parte și armonia dintre ele, să le creeze climatul adecvat de dezvoltare și desfășurare a activității, potrivit caracteristicilor proprii.

Biserica noastră a rînduit vremea postului în care e îmbinată armonios grija pentru suflet cu grija pentru trup.

Postul e o perioadă de exerciții, de gimnastică spirituală, o școală cu mereu alte și alte examene, în care prin disciplină liber voită credinciosul se antrenează pentru a ajunge la stăpînirea de sine, care este condiția sine qua non a adevăratei libertăți, prin care ne curățim inimile și simțirile și dobîndim mîntuirea.

Experiența înaintașilor a arătat și arată continuu că postul e necesar și că este mai bine să ni-l însușim și impunem noi înșine la timp, decît să ajungem să ne fie impus de alții, uneori prea tîrziu, după ce ne-am pierdut sănătatea sufletească și trupească. ne-am irosit forțe și ani prețioși în căutarea de plăceri fără rost, cu satisfacții îndoielnice și cu regrete amare.

Viața noastră e amenințată de multe pericole și patimi, unele ne ademenesc trupul (mîncarea, băutura, îmbrăcămînta etc.), altele ne pun în primejdie sufletul (pisma, invidia, vrăjmășia, neascultarea etc.).

De ambele feluri de patimi ne putem păzi și apăra numai prin înfrînare conștientă. Ea e zidul de apărare care respinge atacul și ademenirea patimilor, oțelește răbdarea, eliberează de lăcomie, mîndrie și trîndăvie, pregătind progresiv sfințirea și îndumnezeirea vieții credincioșilor.

Postul ca reținere și înfrînare este de două feluri: trupesc și sufletesc. Reținerea de la o serie de alimente greu de mistuit, grăsimi și carne și de la băuturi care otrăvesc și slăbesc funcționarea normală a organismului, constituie postul trupesc. Medicii recunosc și recomandă postul-regim pentru întărirea sănătății și prelungirea vieții. Cele mai multe boli ale organelor interne: stomac, rinichi, ficat, splină etc. se datoresc abuzului de alimente și băuturi, care constituie o pervertire a instinctului natural de conservare a vieții. Regimul alimentar urmărește să restabilească echilibrul din organism și să aducă însănătoșire.

S-a observat că cei ce respectă posturile nu-și ruinează sănătatea, trăiesc pînă la adînci bătrînețe, sînt capabili timp mai îndelungat de muncă și nu se plîng de ateroscleroză sau de tensiune.

Postul sufletesc este stăvilirea gîndurilor, stăpînirea fanteziei de a nu ațîța simțurile, paza gurii, straja faptelor și, în general, biruința asupra poftelor, care își găsesc manifestarea prin păcate și patimi.

Cel ce cîștigă această biruință dovedește, alături de înfrînare, că se roagă cum trebuie, că a pătruns sensul dragostei creștine, că are credință tare, nădejde neșovăielnică, că e evlavios, milostiv și că nu distanțează pe „eu” de „tu”, ci că pentru el „noi”, mîntuirea colectivă și responsabilitatea pentru această mîntuire, este esențialul în trăirea creștină.

Postul este poruncă și rînduială dumnezeiască. Zilele de post pentru creștini sînt așezate cu pomul cel oprit pe care Biserica l-a sădit în centrul grădinii noastre de pe pămînt.

Sîntem datorii să ne reculegem și să dăm atenția cuvenită postului, pentru că postul dă vigoare trupului, descătușează sufletul și pe ambele le ușurează de balastul obezității, greutatea trunești și sufletești și de tendința de a privi numai spre pămînt și prezent.

Postul a fost consemnat și practicat și în Vechiul Testament, care ne dă o serie de exemple edificatoare: a postit proorocul Ilie, au postit ninivitenii, evreii în timpul robiei babilonice și în amintirea unor evenimente memorabile din istoria lor.

Postul creștin începe cu postul de 40 de zile, ținut de Mîntuitorul în pustie înainte de a-și începe misiunea. De altfel Mîntuitorul l-a recomandat în mai multe ocazii, alături de rugăciune, întrucît ambele constituie arme puternice pentru alungarea tentațiilor, ispitelor. Sfîntul Ioan Botezătorul a postit înainte de a-și începe misiunea de înaintemergător, botezător și prezentator al „Mielului lui Dumnezeu”, cel ce ridică păcatele lumii.

În Biserica veche, după recomandarea Mîntuitorului și a Sf. Apostoli, postul a fost practicat de întreaga obște a credincioșilor. Cu timpul Biserica a simțit nevoia să-l reglementeze, pentru a-l

La Bunavestire

Sfîntul Ioan Damaschin despre Sf. Fecioară Maria

În centrul cultului venerării Sfinților locul prim îl ocupă Sfîntă Fecioara Maria. Cultul său este vechi și cu puternice rădăcini în Sfînta Scriptură (Luca 1, 28—38; 1, 42; Ioan 19, 25. 26—27; F. Ap. 1, 14) și în Sf. Tradiție a Bisericii ecumenice, începînd cu Sf. Apostoli, Părinții Bisericii, sinoadele ecumenice, la Sf. I. Damaschin, la Sfinții și cugetătorii ortodocși de mai tîrziu: Sf. Grigorie Palama, Nicolae Cabasila, Teofan al Niceii etc.

În fruntea apărătorilor cinstirii Sf. Fecioare este Sf. Ioan Damaschin, ultimul Părinte al Bisericii, apărătorul icoanelor († 754). După el, intrarea Sf.

feri de exagerări și devieri, stabilindu-se felul posturilor și timpurilor indicate.

Postul singur e slab și neputincios. Are nevoie de aliați sinceri și aceștia sînt: rugăciunea, smerenia și căința.

Pentru adevăratul credincios vremea postului deși e vreme de înfrînare, nu e vreme de plîns, ci de bucurie duhovnicească. Nu e vreme de osîndă și de povară, ci prilej de eliberare din lanțurile păcatelor, vreme de bucurii și trăiri duhovnicești, prin care ne dovedim vrednici de binecuvîntările și darurile aduse de Hristos-Dumnezeu.

Mîndria fariseică e exclusă din rîndul aliaților postului.

Fariseii se arătau, în timpul postului, la exterior triști, posomorîți, ponosiți, pentru că nu posteau în interior, ci prin post ei urmăreau să fie laudați de oameni, să defaimă pe semenii și nu căutau apropierea de Dumnezeu.

Bătrîni și bolnavii sînt dezlegați de post pentru că starea lor este un post. În schimb ei nu sînt dezlegați de celelalte virtuți, pe care se cuvine să le aibă fiecare creștin în vremea postului.

Condiția de viață a omului este munca. Puterile trupești se întăresc prin exercițiu, prin muncă. „A trăi însemnează a munci”; munca dă putere, agilitate corpului, ne cînd inactivitatea, lîncezeala paralizăază, atrofiază, anemiează și degradează trupul, făcîndu-l din lăcaș al sufletului, sălaș al patimilor. — Esențial este postul sufletesc.

Profetul Isaia înserează următoarele despre post: „Nu știți voi postul care îmi place? — zice Domnul. Rupeți lanțurile nedreptății, dezlegați legăturile jugului, dați drumul celor asupriți și sfărîmați jugul lor” (Isaia 58, 6).

Sf. Ap. Pavel, reluînd firul acestei idei, spune: „Căci Împărăția lui Dumnezeu nu este mîncare și băutură, ci dreptate și pace și bucurie în Duhul Sfînt” (Romani 14, 17).

De aceea, acum în vremea postului, să fim atenți la cuvintele Apostolului: „Noaptea e pe sfîrșite, ziua este aproape, să lepădăm dar lucrurile întinericului și să ne îmbrăcăm în hainele luminii. Să umblăm cuviincios, ca ziua; nu în ospete și în beții, nu în desfrînări și fapte de rușine, nu în ceartă și pizmă. Ci îmbrăcați-vă în Domnul Iisus Hristos. Și grija de trup să nu o faceți spre poftă” (Romani 13, 12—14).

Cuvinte și îndemnuri frumoase în legătură cu postul întîlnim la scriitorii bisericești.

Sf. Vasile cel Mare scrie: „Postul este cel mai mare străjer al sufletului, arma vitejilor, întărirea atleților... Postul dă aripi rugăciunii pentru a se înălța în sus și a pătrunde pînă la ceruri. Postul este sprijinul caselor, părintele sănătății, povăzătorul tinerimii, podoaba bătrînilor, plăcut însoțitor al călătorilor, prietenul sigur al soților”. Sf. Ioan Gură de Aur ne învață și el: „Postul stîmpără corpul, înfrînează poftele cele neregulate, lămurește și înaripează sufletul, îl înalță și îl ușurează. Postul curățește inima, supune corpul spiritului, face sufletul aplicat la căință și la zdrobire, împrăștie răul patimilor, stinge fierbințele poftelor și aprinde flacăra castității”.

Fer. Augustin compară trupul cu un cal furios, care tirăște sufletul și a cărui neînfrînare trebuie îmblînzită cu micșorarea hranei, căci tocmai în vederea acestui scop s-a stabilit în primul rînd postul.

Cei ce se înfrînează de la mîncare, zice Sf. Vasile cel Mare, dar au purtări rele, se aseamănă cu diavolul, care deși nu mînîncă nimic, nu încetează să păcătuiască.

De aceea să urmărim îndemnul Sf. Ioan Scărarul: Stăpînește-ți pîntecele atîta vreme cît el nu te stăpînește pe tine, precum și îndemnul general creștinesc: Cînd e vorba de mîncări, postește vremelnic, iar cînd e vorba de înfrînarea gîndurilor, a gurii și a faptelor, postește mereu. În felul acesta să ne pregătim de marele praznic al Învierii Domnului, parcurgînd vremea postului cu cuviința și vrednicia necesară.

Fecioare în opera mîntuirii noastre începe cu Bunavestire, praznicul de vestire al bucuriei celei mari, a împăcării lui Dumnezeu cu neamul omenesc prin trimiterea în lume a Fiului Său, Hristos-Dumnezeu-Mîntuitorul. La Bunavestire, ea s-a umplut de harul Sf. Duh (Luca 1, 28), pentru curătenia sa sufletească și trupească. Acum s-a unit fecioria cu nașterea, a devenit sălaș și palat al Dumnezeului celui prea înalt care șade pe Heruvimi. Ea a deschis ușile raiului și e cheia împărăției lui Hristos, cum cîntăm în canonul ei.

Din comoara de învățături a Sf. Damaschin despre Sf. Fecioară arătăm pe scurt cea despre:

1. *Zămislirea și întruparea.* Sf. Damaschin spune că Mîntuitorul Iisus Hristos s-a zămislit și s-a întrupat din Sf. Fecioară Maria numai după ce ea a aprobat lucrarea Părintelui ceresc, revelată de arhanghelul Gavriil (Luca 1, 38). Acum ia natura omenească din sîngele ei, prin mijlocirea Sf. Duh, Fiul lui Dumnezeu. El s-a întrupat din întîia clipă a zămislirii în pîntecele Prea Curatei, și nu s-a unit mai tîrziu cu Cel zămislit. Cuvîntul n-a luat o fire compusă, ci numai ipostasul s-a compus, întrucît El a luat pe lîngă firea dumnezeiască încă și firea omenească. De aceea vorbim despre un Dumnezeu întrupat și nu despre un om îndumnezeit. Aceași persoană, același ipostas divin, are două firi: neîmpărțite și nedespărțite, neschimbate și neamestecate (contra lui Nestorie și monofiziților) care este Dumnezeu adevărat și om adevărat.

Dogma aceasta se întemeiază după Sf. Părinte, pe adevărul exprimat de Sf. Ap. Pavel care zice: „(Dumnezeu) a trimis pe Unul Născut Fiul Său născut din femeie” (Galateni 4, 4), iar nu *prin* femeie. Căci ea n-a născut pe un om simplu, ci pe un Dumnezeu adevărat etern care nu a coborît un trup din cer și n-a trecut prin ea ca printr-un canal. Ea a născut pe un om deoființă cu noi, ipostaziat în Logosul divin, care s-a îmbrăcat în carne și oase în ființa ei. Logosul, Cuvîntul, are două nașteri: una *eternă* din Tatăl, necorporală și necuzată; a doua *temporală* și corporală din Sf. Fecioară Maria, care l-a întrupat Om desăvîrșit, — fără păcatul strămoșesc — pentru mîntuirea noastră. De aceea ea se numește pe drept cuvînt Maica lui Dumnezeu, Teotocos.

2. *Teotochia.* În doctrina Sf. Ioan Damaschin, Teotochia este ființial legată de Hristologie, cum învață toți Părinții Bisericii. După el, taina cea mare a creștinătății: întruparea și mîntuirea se cuprind în numele ce i se dă Sf. Fecioare, de Maică a lui Dumnezeu, căci cu drept cuvînt ea a născut pe Domnul Iisus Hristos care este Dumnezeu adevărat și om adevărat. Ea nu este numai Născătoare de Hristos, care însemnează *Uns*, căci și profeții, preoții și regii se ungeau, ci ei erau teofori, purtători de Dumnezeu, dar nu sînt Dumnezeu după fire, așa cum a fost și cum este numai Iisus Hristos, Mîntuitorul.

„Ea l-a născut pe Hristos-Dumnezeu... și este cu adevărat Născătoare de Dumnezeu... Noi zicem că Dumnezeu s-a născut din ea, nu doar că ar fi primit de la ea existența eternă a divinității, ci fiindcă s-a întrupat din ea (ca Dumnezeu adevărat) fără schimbare, s-a făcut om și s-a născut”.

3. *Despre concepția imaculată.* Sf. Ioan Damaschin spune categoric, după Sf. Grigorie Teologul, maestrul său, că Duhul Sfînt a *curățit* în carne și suflet pe Sf. Fecioară *imediat și înainte de a concepe*. Pînă aici, ea a avut păcatul strămoșesc, căci s-a născut pe cale naturală, la fel ca și ceilalți oameni. Numai Fiul său, Domnul Iisus Hristos, n-a avut acest păcat, pentru că s-a născut din Tatăl mai înainte de veci și s-a întrupat ca om desăvîrșit pe cale supranaturală, de la Duhul Sfînt. Numai fiind fără de păcat, El a putut izbăvi lumea devenind Mîntuitorul tuturor oamenilor și chiar al Sf. Fecioare Maria. În acest sens, aduce dovezi din Sf. Scriptură, textul de la Bunavestire (Luca 1, 35—47), din care se vede limpede că ea mărește pe Domnul-Dumnezeu, Mîntuitorul său, pentru că a curățit-o de păcatul originar prin harul Sf. Duh și de acum toate neamurile o vor ferici (Luca 1, 46—47). Ea devine acum vas ales, chivot sfințit în care se sălășluiește Logosul divin (Luca 1, 35). Logica e clară: dacă ea ar fi fost fără păcat, n-ar fi fost curățită.

Dacă Sf. Fecioară n-ar fi avut păcatul strămoșesc nu avea trebuință nici de harul mîntuirii, ceea ce ar fi fost în contradicție cu cuvintele Sale: „Duhul meu s-a bucurat de Dumnezeu, Mîntuitorul meu” (Luca 1, 47). Apoi se naște întrebarea:

(Continuare în pag. 4)

Comemorarea a 150 de ani de la moartea lui Petru Maior

Prin purtarea de grijă a Comitetului de Stat pentru Cultură și Artă, în diferite localități ale țării — legate într-un fel sau altul de viața și activitatea lui (Tg. Mureș, Reghin, Blaj etc.) — s-a făcut comemorarea lui Petru Maior, învățatul reprezentant al Școlii Ardelene, de la moartea căruia în 14 februarie 1971 s-au împlinit 150 de ani.

Biserica noastră s-a asociat spontan și firesc la această comemorare, protopopul Petru Maior fiind — precum se știe — un luptător de seamă pentru unitatea bisericească și sufletească a tuturor românilor.

La Sibiu, într-amiaza zilei de sâmbătă, 13 febr. a. c., în aula Institutului Teologic de grad Universitar, s-a desfășurat o ședință comemorativă, cu program de coruri executate de studenții teologi sub diriguirea P. C. prof. Gheorghe Șoima și lecturi alese din opera lui Petru Maior. Despre personalitatea și opera acestui corifeu al culturii române din Transilvania de altă dată a conferențiat P. C. diacon prof. Dr. Mircea Păcurariu. La sfârșit, a luat cuvântul Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, scoțind în evidență ideile călăuzitoare ale activității și luptei lui Petru Maior pentru propășirea românilor ardeleni și actualitatea gândirii și operei lui progresiste.

Duminică, 14 febr. a. c., în catedrala din Blaj, s-a făcut de asemenea pomenirea creștinească a lui Petru Maior, printr-o Sfințită Liturghie arhierescă, urmată de parastas, săvârșite de către Înalt Prea Sfințitul nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului, împreună cu Prea Sfinția Sa Visarion Rășinăreanu, Episcop-vicar al Mitropoliei Ardealului, înconjurați de un impunător sobor de preoți și diaconi. Din sobor au făcut parte: P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belascu, P. C. rector Dr. Is. Todoran, P. C. consilier arhiepiscopesc Gheorghe Bota, P. C. profesor Dr. Grigorie Marcu, P. C. protopopi din Arhiepiscopia Sibiului: Nichifor Todor (Sibiu), Martin Socaciu (Aiuđ), Iulian Macavei (Luduș), Lazăr David (Tg. Mureș), Petru Boeriu (Mediaș), Victor Negrea (Alba Iulia), M. Ciobanu (Reghin), Gr. Chibernea (Toplița), I. Dragolea (Sighișoara) și P. Dumbravă (Sf. Gheorghe), P. C. secretari protopopești Gh. Barbaza (Făgăraș) și Nicolae Modoiu (Brașov), P. C. preoți Adrian Teodorescu (Blaj-catedrală), Vasile Mărginean (Blaj III), I. Cărpinișan (Blaj II), Virgil Anca (Blaj-Izvoarele), Ioniță Ciufudean (Blaj-veza), Emil Pora (Blaj-Tiur), Filip Crișan (Sîncel) și Gh. Oargă (Iclod), precum și P. C. diaconi Iosif Bolog și Gheorghe Papuc, consilier arhiepiscopesc. Un grup de studenți teologi, sub conducerea P. C. prof. Gh. Șoima, a susținut strana împreună cu cîntăreți bisericești locali.

În cursul Sf. Liturghii, la soroacele convenite, I. P. S. Sa a intercalat ectenii pentru bolnavi și pentru pomenirea lui Petru Maior.

La priceasnă, s-a făcut reauzită predica lui Petru Maior la Duminică respectivă (a 34-a după Rusalii, pe textul pericopei din Luca 15, 11—32), căreia i-a dat citire P. C. vicar arhiep. Tr. Belascu.

În amintirea lui Petru Maior s-a săvârșit apoi un parastas, după care Arhiepiscopul nostru a luat loc în jețul vlădicesc.

Din amvonul catedralei, P. C. pr. Adrian Teodorescu a prezentat — cu date de amănunt — viața și activitatea lui Petru Maior, insistînd asupra perioadei (destul de scurte) a ostenețelor sale din Blaj.

P. C. rector Dr. Is. Todoran a scos în evidență locul pe care-l ocupă Petru Maior în teologia românească și cinstirea de care are parte el în cadrele Institutului Teologic de grad Universitar din Sibiu.

A luat apoi cuvîntul P. S. Episcop-vicar Visarion Rășinăreanu, care a arătat — documentat și însuflețit — însemnătatea lui Petru Maior pentru refacerea unității bisericești a românilor din Ardeal.

Seria cuvîntărilor a fost încheiată de I. P. S. nostru Mitropolit Nicolae al Ardealului. I. P. S. Sa a scos în evidență, între altele, faptul că Petru Maior a slujit binele obștesc în chip pilduitor. „Inteligență vie, ascuțită, care pătrundea problemele pînă în adîncime, scriitor militant și cuvîntător

care lumina mințile și înflăcăra inimile, dar știa să folosească și arma... polemicii împotriva celor abătute de la calea cea dreaptă, pasionat de a găsi și afirma cu vigoare adevărul, Petru Maior și-a pus toată viața, toate talentele lui în slujba binelui obștesc. Aceasta e dorința lui, exprimată în prefața Predicilor (vol. I): „Să pot lucra pentru binele obștesc”. De aceea îndeamnă și pe alții la aceasta, scriînd: „Fieștecarele e dator după măsura împărțitelor daruri a osteni mai virtuos pentru binele obștesc decît pentru folosul său trecător” (p. 8). Dar binele de obște este pentru Petru Maior: „a lucra... pentru neamul românesc”, a lupta pentru drepturile poporului român, pentru păstrarea neschimbată a legii strămoșești, cu un cuvînt: a lupta pentru neam și lege, căci acestea două una sînt”. Pe credincioși și pe copiii lor i-a învățat de sîrg nu numai cele sfinte, ci și cum să muncească spre a ajunge la bunăstare; i-a învățat ce cuprinde istoria poporului și a Bisericii noastre; i-a instruit în diferite domenii ale economiei și culturii.

A adunat documente și mărturii ale tradiției spre a spulbera afirmațiile celor ce susțineau că

Aspect de la parastasul slujit în amintirea lui Petru Maior în Catedrala „Sfînta Treime” din Blaj, Duminică 14 februarie 1971.

poporul român n-ar fi băștinaș pe aceste plaiuri, dovedind că „sîntem un neam de viță nobilă, cel mai vechi și mai numeros, una cu frații de peste munți și avem dreptul să ne dezvoltăm în libertate și egalitate cu „națiile” conlocuitoare, care au venit în Transilvania mai tîrziu”. Sîntem neam ieșit din încuscirea romanilor cu dacii — nu ieșiți numai din romani, cum a exagerat fără intenții negative Petru Maior.

Petru Maior a afirmat și apărut latinitatea limbii românești, precum și obîrșia răsăriteană a creștinismului nostru. „Ce cunoaștem că este al nostru, tare să păzim, să apărăm, să scutim” și „robi nimănui să nu ne facem, căci spre slobozire ne-a chemat Dumnezeu”.

Petru Maior este precursor al unificării noastre bisericești. Lupta lui împotriva pretențiilor la supremație bisericească ale papalității o ilustrează mai ales lucrarea sa „Procanon”.

Contemporan cu noi prin ansamblul operei sale, Petru Maior este cinstit precum se cuvine de toți cei ce culegem roadele ostenețelor și previziunilor sale profetice.

Gr. M.

Cu privire la talmăcirea Sf. Scripturi

(Urmare din pag. 1)

Să nu uităm următoarele fapte, care trebuie luate în seamă.

Sfînta Scriptură s-a scris în Biserică și „spre zidirea Bisericii” (I Cor. 14, 12).

Sfînta Scriptură s-a păstrat pînă acum în Biserică. Pentru că tot ce se face în Biserică este întemeiat pe Sfînta Scriptură și pe Sf. Tradiție, egală cu ea.

În afară de Biserică, Sf. Scriptură își pierde valoarea adevărată. În afară de Biserică Sf. Scriptură nu mai este un izvor de apă vie, plin de har și de adevăr.

Cu grijă a păstrat Biserica paginile Sf. Scripturi, garantînd autenticitatea ei.

De încheiere, vom spune deci că Sf. Scriptură este fiica Bisericii celei una, sfîntă, sobornicească și apostolească și la luminile ei vom apela atunci cînd dorim s-o înțelegem drept și cu folos, neplîcîndu-ne nicicum urechea la șoapte străine, uciuitoare de suflet și dăunătoare unității credinței noastre dreptmăritoare. Arhim. I. Chira-Rohia

Informații

— Duminică, 24 ianuarie 1971, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Ardealului, însoțit de la Sibiu de P. C. vicar arhiepiscopesc Traian Belascu, precum și de alți preoți și diaconi, a descins într-o vizitație canonică la parohia Galda de Jos, prot. Alba Iulia.

În cadrul Sf. Liturghii arhieresti care s-a săvârșit și la care răspunsurile au fost date de un cor restrîns al studenților teologi, au vorbit credincioșilor: P. C. prof. N. Neaga, C. pr. paroh I. Drăghici, P. C. vicar Tr. Belascu, iar în încheiere I. P. S. Mitropolit Nicolae, care, plecînd de la Apostolul zilei, a zăbovit cu deosebire asupra virtuții nădejdiei, element de seamă în străduințele noastre spre o cît mai frumoasă viețuire creștinească și cetățenească.

Înaltul Ierarh, înconjurat de soborul slujitor, a săvârșit apoi la casa parohială slujba sfințirii apei, stropindu-se interioarele acestei case, ridicată de curînd prin hărnicia preotului și a credincioșilor din parohia Galda de Jos, pentru care această vizitație canonică va rămîne un mare praznic al unității noastre în Biserica străbună.

— Joi, 4 februarie 1971, prezidată fiind de I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului, la centrul Arhiepiscopiei Timișoarei și Caransebeșului a avut loc o consfătuire trimestrială a cadrelor de conducere, la care au luat parte: P. C. vicar, P. C. consilieri, inspector și secretar eparhial, P. C. protopopi, o seamă de C. preoți din Eparhie, reprezentanți ai unor consilii parohiale, precum și alte persoane.

Ca invitat special, în cadrul consfătuirii P. C. prof. Dr. C. Sîrbu, de la Institutul Teologic Universitar din Sibiu, a susținut un referat axat pe cunoașterea generală a vieții bisericești din lumea de astăzi.

Între altele, în cadrul dezbaterilor, I. P. S. Mitropolit Nicolae al Banatului a arătat necesitatea cunoașterii preocupărilor actuale ale Bisericii noastre, cît și acelea ale altor Biserici, insistînd asupra datoriei ce revine fiecărui preot și credincios de a păstra cu scumpătate tezaurul de învățătură și viață creștinească al Bisericii Ortodoxe Române.

— Întruniți în cursul lunii ianuarie 1971 la Addis-Abeba, capitala Etiopiei, cei aproape 120 de delegați ai Comitetului central al Consiliului Ecumenic al Bisericilor, între altele, au cerut în unanimitate încetarea oricăror livrări de arme pentru Africa de Sud.

În acest sens s-a hotărît trimiterea unei telegrame primului ministru britanic, M. Eduard Heath, precum și celorlalte state înclinate a vinde arme țării menționate.

Pe de altă parte, delegatul zambian la reuniune a declarat că Africa de Sud este la ora actuală o putere militară foarte primejdioasă pentru statele africane vecine. Așadar, dacă livrările de arme pentru această țară vor continua, va fi greu de împiedicat un război rasial în partea de Sud a continentului african.

— Între 19 și 21 februarie 1971, la Viena a avut loc o conferință științifică internațională consacrată problemelor păcii, securității și colaborării în Europa, la care au participat 70 de oameni de știință din 19 țări, între care și țara noastră.

Ideea de bază care a rezultat din dezbaterile acestei conferințe a fost necesitatea întrunirii conferinței general-europene, urgentarea convocării ei fiind apreciată drept o măsură practică în efortul general de consolidare a păcii și securității pe continentul european.

S-au exprimat și cu acest prilej, din partea diversilor delegați, aprecieri deosebite la adresa politicii de pace, promovată de România, de colaborare, relații reciproce avantajoase între popoare etc., politică inspirată din dorința poporului nostru de a conlucra cu toate popoarele continentului european la instituirea în această parte a lumii a unei atmosfere de stimă și respect reciproc, care să favorizeze extinderea schimbului de valori materiale și spirituale, ceea ce ajută la consolidarea păcii și securității în Europa, idei reafirmate de reprezentantul român și la această conferință.

— În a doua jumătate a lunii februarie 1971, s-a ținut la Cairo congresul anual al Consiliului Mondial al Păcii. Declarația publicată cu acest prilej subliniază necesitatea aplicării rezoluției Consiliului de securitate din noiembrie 1967 cu privire la soluționarea pașnică a conflictului din Orientul apropiat, iar cu privire la Indochina necesitatea de-a se asigura dreptul popoarelor vietnamez, cambodgian și laotian de a-și hotărî singure soarta.

Din înțelesurile Sf. Liturghii

Materia Sfintei Jertfe Liturgice

Sfântul Evanghelist Luca la cap. 22, v. 14—20 ne istorisește Cina cea de taină a lui Iisus cu ucenicii Săi prin aceste cuvinte: „Și când a fost ceasul, s-a așezat la masă, și apostolii împreună cu El. Și a zis către ei: Cu dor am dorit să mănânc cu voi aceste Paști, mai înainte de patima mea. Căci zic vouă că de acum nu voi mai mânca din acestea, pînă cînd nu se vor împlini în împărăția lui Dumnezeu. Și luînd paharul, mulțumind, a zis: Luați acesta și împărțiți-l între voi; Căci zic vouă: Nu voi mai bea de acum din rodul viței, pînă ce nu va veni împărăția lui Dumnezeu. Și luînd pînea, mulțumind, a frînt și le-a dat lor, zicînd: Acesta este trupul meu care se dă pentru voi; aceasta să faceți spre pomenirea mea. Asemenea și paharul, după ce au cinat zicînd: Acest pahar este Legea cea nouă, întru sîngele meu, care se varsă pentru voi“.

Din aceste cuvinte ale Sfintei Scripturi vedem că Mîntuitorul a folosit la Cina cea de Taină pînea și vin. Materia Sfintei Jertfe a fost rînduită de însuși Mîntuitorul ca să fie pînea și vinul. Darurile de pînea și de vin aduse de credincioși constituie și azi materia Sfintei Jertfe liturgice. Aceasta a fost voința Mîntuitorului. El însuși a voit, fiind întemeietorul Jertfei Legii celei Noi, ca darurile de pînea și de vin să se deosebească de cărnurile și de roadele pămîntului din care constau jertfele Legii Vechi și din care se hrăneau nu numai oamenii ci și animalele. Pînea și vinul, spre deosebire de jertfele Legii Vechi, constituie numai hrana omului și chiar hrana lui de căpetenie, Nicolae Cabasila, marele tîlcuitor al Sf. Liturghii, zice că pînea și vinul sînt o hrană exclusiv și specific omenească, fiindcă numai omul își pregătește pînea din grâu și vinul din struguri prin lucrarea mîinilor lui. Pînea și vinul simbolizează deci însăși viața omenească pe care omul o aduce drept dar, lui Dumnezeu.

Pînea care rezultă din zdrobirea a nenumărate boabe de grâu și vinul care rezultă din atîtea boabe de struguri strînse în teasc simbolizează legătura cea nevăzută care leagă între ei pe toți fiii Bisericii Ortodoxe, care formează astfel un singur Trup: Trupul cel tainic al Mîntuitorului.

La săvîrșirea Tainei Trupului și Sîngelui Domnului sînt de trebuință cinci prescuri, vin și apă. Prescurile să fie din făină de grâu curat și făina să nu fie veche, nici să fie mucedă, nici să se dospescă cu drojii, ci numai cu aluat și să fie sărat. Prescurile să fie coapte bine, avînd gust cuvințios și bune și priincioase la mîncat. Altă pînea, înafară de cea de grâu curat, dospită, nu poate fi materia Trupului lui Hristos. Iar preotul care va îndrăzni să slujească cu pînea din alte grăunțe, sau chiar din făină de grâu și cu apă firească și dospită, dar unsă cu lapte sau cu unt, sau cu ouă, mucedă la gust, sau amară, sau mușegăită, foarte greu va greși și va fi lipsit de dar, fiindcă Taina Sfintei Euharistii nu se poate săvîrși cu niște materii ca acestea.

Pînea azimă, chiar de va fi din grâu, nu poate fi nicidecum materia trupului lui Hristos.

Se știe că în Biserica Ortodoxă, spre deosebire de romano-catolici și armeni, pînea pentru Sfînta Liturghie este făcută din aluat dospit, iar nu azimă. Motivele sînt mai multe: Primul motiv pentru care în Biserica Ortodoxă se folosește la Liturghie pînea dospită și nu azimă e acela că însuși Mîntuitorul a folosit la Cina cea de Taină o astfel de pînea. De altfel, Sfînții Evangheliști ne spun că Mîntuitorul la Cină a luat în mîini pînea, care însemnează pînea dospită și nu azimă. Pe de altă parte aluatul ne aduce aminte de aluatul nesticăciunii, cu care Mîntuitorul Hristos a asemănat împărăția cerurilor, cînd zice: „Și iarăși a zis: Cu ce voi asemăna împărăția lui Dumnezeu? Asemenea este aluatului pe care, luîndu-l, femeia l-a ascuns în trei măsuri de făină, pînă ce s-a dospit totul“ (Luca 13, 20—21). Și jertfa lui Melchisedec, care este prefigurarea cea mai desăvîrșită a jertfei creștine în Legea Veche, a fost adusă tot cu pînea dospită și nu cu azimă.

Pînea folosită la Liturghie poartă numele de prescură. Prescurile au formă rotundă dar de cele mai multe ori sînt în formă de cruce cu patru cornuri, care prefigurează cele patru laturi ale lumii, sau cele patru brațe ale crucii pe care a fost răstignit Mîntuitorul. Numărul de cinci al prescurilor ne aduce aminte de cele cinci pîini cu care Mîntuitorul a săturat mulțimile în pustie.

Cu privire la materia sîngelui lui Hristos, povăturile din Liturghier ne spun că materia sîngelui lui Hristos este vinul din roada viței, adică stors din strugurii cei din viță. Vinul acela se cuvine să aibă gustul și mirosul său firesc, să fie

bun de băut și curat, neamestecat cu nici un fel de băuturi sau mirodenii. Orice alt vin stors din orice alte poame și alte roade, adică din mere, pere, prune, vișine, porumbele, zmeură și din alte asemenea acestora, nu este vin și nici nu poate să fie întrebuițat la Sfînta Euharistie.

Dacă cineva va îndrăzni să slujească cu altfel de vin decît cu cel de struguri sau vinul de viță, sau cu vin oțetit, sau amestecat cu ceva, un astfel de preot nu va putea săvîrși Taina și va greși de moarte și de preoție se va lipsi.

Cînd se pregătește Proscomidia se toarnă și puțină apă în vin, iar după sfințirea darurilor, se toarnă puțină apă caldă.

Vinul și apa care se toarnă în Sf. Potir închipuiesc sîngele și apa care au curs din coasta Mîntuitorului, cînd a fost împunsă cu sulița, și care au devenit două izvoare ale vieții Harului: apa în Sf. Taină a Botuzului și Sîngele în Sf. Taină a Împărțirii.

Pînea și vinul sînt elementele principale ale vieții, elemente simple care susțin și întăresc viața. În istoria descoperirii dumnezeiești aceste elemente au avut un rol deosebit. Lui Moise îi poruncește Dumnezeu: „Iar pe masă să pui pîinile punerii înainte, care se vor afla pururea înaintea mea“ (Ieșire 25, 30).

Mîntuitorul Iisus Hristos zice despre El: „Eu sînt pînea vieții; cel ce vine la mine nu va flămînzii și cel ce crede în mine nu va înseta niciodată“ (Ioan 6, 35). Altădată, tot Mîntuitorul zice despre Sine: „Eu sînt pînea cea vie care s-a pogorît din cer. Cine mănîncă din pînea aceasta viu va fi în veci. Iar pînea pe care eu voi da pentru viața lumii este trupul meu“ (Ioan 6, 51).

Deși pînea și vinul mai au întrebuițări și la alte rînduiri bisericești, totuși aceste elemente constituie materia Sf. Euharistii din rînduiala dumnezeiască. Prin binecuvîntarea Duhului Sfînt, atunci cînd preotul spune: „Și fă, adică, pînea aceasta, cinstit Trupul Hristosului Tău; iar ce este în potirul acesta, cinstit Sîngele Hristosului Tău; prefăcîndu-le cu Duhul Tău cel Sfînt“, pînea se prefăce în Preasfîntul Trup și vinul în Cinstitul Sînge al lui Hristos.

Credincioșii care aduc pînea și vin la Sf. Liturghie să se gîndească întotdeauna la această sfințită și dumnezeiască Taină. Să înțelegem că la Sfînta Liturghie noi aducem daruri de jertfă pînea și vinul, care simbolizează viața noastră cea pămîntească și trecătoare ca să primim în schimb Trupul și Sîngele lui Hristos din care cel care va gusta cu vrednicie „viu va fi în veci“ (Ioan 6, 51).

Al. Moisin

Bunavestire

*Din cer de aur rumen Arhanghelul coboară,
Spre Nazaret se-ndreaptă zorit spre o Fecioară,
Logodnica lui Iosif, din neamul lui David,
Și numele Fecioarei — Maria, — se deschid,
Tăiate de bătaia aripei de zăpadă
Vederi, cum numai îngerii meniți au fost să vadă.*

*Maria e în rugă și genele plecate
Umbresc obraji palizi. Cu mîini neîntinate
Ea răsfoiește Cartea cea Sfîntă în neștire
Făptura ei întregă e numai strălucire.
Marama ei țesută din umbrele-nesării
Li filfîie pe umeri, ușor ca spuma mării.
Și ca să-nvîneze atîta bogăție,
În părul ei se joacă un fir de rază vie.
Cu mîntea, ea petrece în Cer și nu se miră
Cînd îngerul cel mare, în bîină de porfiră,
S-apropie de dînsa în zbor, brăzdînd seninul,
Și-n dulci, cerești miresme o-nvăluiește crinul,
Cînd îi apare-n față mareața arătare,
Cu ochii plecați primește, Fecioara, Vestea-Mare.*

*Privind icoana scrisă în umbră și lumină,
Cu Îngerul alături și duhul meu se-nchină,
Aceleia ce-n taina smereniei închisă
S-a dat să fie foaie Cuvîntului, — nescrisă.
O! Tu, care din buze de înger ai primit
Vestirea, că prin tine, Scriptura s-a-implinit,
Și că prin tine, Sfîntă, va să se mîntuiască
Din rele vechi o lume — din dragostea cerească.
Fecioară dă-ne nouă să auzim vreedată,
Că ruga noastră slabă la Cer e ascultată.
Că, Doamnă, Cel ce-n tine curat s-a zămislit,
Din multele păcate pe toți ne-a izbăvit,
Ca și noi: „Bucură-te“, în veci să-ți cîntăm ție,
Ca celeia-ce plină de Har ești, O! Marie!*

Z. Lațcu

Sfînții Trei Ierarhi și mari Dascăli

(Urmare din pag. 1)

educatori care nu își văd menirea în a-l înobila pe om, se osîndesc ei înșiși la disprețul oamenilor. Sf. Ioan Gură de Aur merge atît de departe în această privință, încît îi numește ucigași de suflete pe toți acei educatori care nu-și pricep și nu-și împlinesc chemarea din conștiință, accentuînd în chip deosebit că ei sînt mai vinovați în fața lui Dumnezeu și a umanității, decît cei ceucid trupuri.

Acțiunea educativă trebuie însă să plece din iubirea pentru om și să ducă la iubirea pentru toți oamenii. Căci din această virtute naște frățietatea și egalitatea socială. Și ea îl înalță pe om pe cea mai înaltă treaptă a umanității. În schimb, „egoismul îl coboară și-l împiedică la acest urcuș către perfecțiune. Cea mai înaltă demnitate a omului stă în a fi bun și a sluji-altora“.

*

Din ideile abia schițate aici îi vedem pe Sfînții Trei Ierarhi și mari Dascăli ai creștinătății ca pe niște arhitecți ai sufletului în construirea personalității creștine și general umane, personalitate care să vadă în fiecare om un frate, în fiecare semen un fiu al lui Dumnezeu, în poporul său o realitate vrednică de slujire jertfelnică spre dezvoltarea tuturor darurilor cu care l-a înzestrat Dumnezeu. Astfel ei ne sînt îndrumători în ale vieții noastre de fiecare zi, în cugetare pioasă la cele sfinte și le putem adresa cîntarea bisericească: „Prea slăviților, trăirea voastră a fost în ceruri, chiar de pe cînd purtați trup nepătat; iar acum, locuind în ceruri, în chip luminat, rugați-vă, ca noi cei ce trăim pe pămînt, cele de sus să gîndim și să facem“.

D. Călușar

Sf. Ioan Damaschin despre Sf. Fecioara Maria

(Urmare din pag. 2)

de ce păcat a curățit-o Sf. Duh imediat și înainte de zămislirea Mîntuitorului Hristos în ea?

Logica filozofului ortodox arată că dogma immaculatei concepții a Maicii Domnului, formulată în 1854 de Biserica rom.-catolică, *nu are baze biblice și tradiționale*; Teotochia Maicii Preacurate este consecința uniunii ipostatice a firilor într-o persoană: a Domnului Hristos și a comunicării reciproce a firilor.

4. *Pururea fecioria Maicii Domnului.* Sf. I. Damaschin apără fecioria Maicii în naștere, cînd spune că „se naște fără de tată din femeie, Cel ce este din Tată fără de mamă“ și dă un sens mistic proorociei lui Ezechiel cu „poarta închisă“. El i-a păzit fecioria nestrucată, singur „*trecînd printrînsa și încuiată păzind-o pe ea*“ (Ezechiel 24, 4). Fecioria a păzit-o în faptul că Sfînta Maică a născut pe Hristos-Dumnezeu fără obișnuitele dureri ale mamei și fără o vătămare a fecioriei, pentru că — zice Sf. Părinte — „unde n-a premers plăcerea, acolo n-a urmat nici durerea“, după cuvîntul proorocului (Is. 66, 7).

Nașterea feciorelnică este taină și are analogie în pătrunderea razei solare într-un cristal, la fel în Învierea Domnului din mormîntul gol, pecetluit, ca și în intrarea prin ușile încuiate în ziua întîia și a opta după Înviere. Dacă Sf. Maică a adus jertfa de curățire (Luca 2, 22), o face ca să respecte legea mozaică și nu că ar fi avut lipsă de curățire, ea fiind Fecioară și model de curățenie și întruparea idealului religios-moral din veci.

Despre textul: „și n-a cunoscut-o pînă ce a născut pe Fiul său cel întîi născut“ (Matei 1, 24), Sf. Ioan Damaschinul zice că particula „pînă ce“ arată un timp nelimitat. În sprijinul acestei interpretări aduce textele de la Matei 28, 20 și I Tes. 4, 16.

Împotriva oricărei speculații asupra tainei fecioriei, Sf. I. Damaschin aduce răspunsul îngerului la Bunavestire către Sf. Maică: „*La Dumnezeu nici un lucru nu este cu neputință*“ (Luca 1, 37). Și prezintă un argument psihologic-moral, întrebîndu-se: „Cum ar fi putut primi împreunarea cu bărbat aceea care a născut pe Dumnezeu? ... Și tot el răspunde: ... Nici unei minți înțelepte nu i se cuvine a gîndi și cu atît mai virtos a face unele ca acestea“.

Sf. Tradiție arată că desi Sf. Scriptură vorbește despre „*frății lui Iisus*“ (înțelegîndu-se verii Săi de al II-lea), nu amintesc niciodată de „*fiii Mariei*“, ci numește numai pe Iisus „*Fiul Mariei*“ (Macavei 6, 3), semn că pe El l-a avut ca unic fiu. Apoi pe cruce, Domnul dă în grija Sf. Apostol Ioan pe Maica Sa — pentru că nu a mai avut alți frați.

Oprindu-ne aici, ne închinăm Tainei celei mari care se lucrează la Bunavestire pentru mîntuirea noastră și cu arhanghelul Gavriil strigăm: „*Bucură-te Mireasă, pururea Fecioară*“.

Prot. S. Radu